

Εκ δευτέρου Σουλτανα Ε. Μεγαλειότητος Προσκαιρούς Τυρανδῆος μετ' αὐτοῦ
ἐπισημοῦ Λέου Μαρίας κ. Β. Α. Μυζακίου

Δ Ο Γ Ο Σ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΤΟΥ

ΑΘΙΑΙΜΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

ΡΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1897

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

SISMANOGLIO
MIGLIARDI

Ἀνατύπωσις

ἐκ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας»

SISMANOGLIO

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΥΠΕΡ

ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ.

Σεμνὸν καὶ κατανυκτικὸν ἐγένετο τῇ
Κυριακῇ τῆς 16 Φεβρουαρίου ἐν τῷ ἐν Φα-
ραρίῳ Μετοχίῳ τοῦ Παραγίου καὶ Ζωοδό-
χου Τάφου τὸ προαγγελθὲν μνημόσυνον ὑ-
πὲρ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων
Γερασίου. Ἀπὸ πρώτης ἄπειρον πλῆθος ἐκ
πασῶν τῶν κοινωρικῶν τάξεων προσήρχετο
εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν καὶ ὑπερεπλήρου αὐτὸν
καὶ τὸν περίξ χώρον. Ἡ ἱερὰ μυσταγωγία
ἐτελέσθη ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδι-
κῶν Ἀρχιερέων Ἀρχιάλου Βασιλείου, Καρ-
πάθου καὶ Κάσσου Σωφροτίου καὶ Ἐλευθε-
ρουπόλεως Διονυσίου, συλλειτουργοῦντος τοῦ
πρεσβυτερίου τοῦ Μετοχίου μετὰ τοῦ παρο-

σιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου καὶ νομικοῦ συμβούλου τῶν Πατριαρχείων Κ. Βοντζαλίδου. Τὰ πάντα ἐγένοντο ἐν πάσῃ εὐπρεπείᾳ καὶ σεμνότητι, τοῦ πλήθους ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξανομένου.

Παρέστησαν δὲ εἰς τὴν ἐπιμνημόσυνον ἀκολουθίαν ἅπαντες οἱ συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς, πλήρ τοῦ μητροπολίτου Σμύρνης ἀπόντος εἰς Χάλκηρ, τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐφέσου Κωνσταντίνου ἀντιπροσωπευθέντος ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας καὶ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου, ὁ μητροπολίτης Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν, ὁ πρόην Κῶου, ὁ ἱεροκέρυξ τῶν Πατριαρχείων ἀρχιμανδρίτης Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, ὁ ὑπογραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἱεροδ. Φώτιος, ὁ ἀρχιεπιφύλαξ τῶν Πατριαρχείων ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ Φορόπουλος, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀρχιμανδρίτης Εὐστράτιος Φιλοθέτης, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Σιναιου Ὄρους ἀρχιμανδρίτης Γαβριήλ, οἱ καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἀρχιμανδρίτης Ἀπόστολος Χριστοδούλου καὶ ἱε-

ροδιάκονος Ἀγαθάγγελος Κωνσταντινίδης, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν τοῦ ἱεροῦ κλήρου.

Μεταξὺ δὲ τῶν λαϊκῶν διεκρίνοντο ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Νικόλαος Μαυροκορδάτος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀ' γραμματέως τῆς Πρεσβείας Εὐγ. Ζαλοκώστα καὶ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Γ. Βαλτατζῆ, ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τῆς Ρωσικῆς Πρεσβείας Π. Μανσούρωφ μετὰ δύο ἄλλων ἀρωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Ρωσικῆς Πρεσβείας καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ρωσικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Θ. Οὐσπένσκυ, ὁ ἀρχιτέκτων Βασιλάκης ἐφένδης Ἰωαννίδης, ὁ Κωστάκης ἐφένδης Καραθεοδωρῆς, ὁ Κωστάκης ἐφένδης Βαγιάννης, ὁ Ἀνδρέας ἐφένδης Κοπάση, ὁ Σγουρίδης ἐφένδης, ὁ Ἀβραὰμ ἐφένδης Βαπορίδης, ὁ Μηνᾶς ἐφένδης Χαμουδόπουλος, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἠγεμόνος τῆς Σάμου καὶ μέλος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου Α. Γάγκος, οἱ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς Ἰ. Ἀριστοκλῆς, Ἀ. Σπαθάρης, Θ. Σαλτέλης, Ε. Ἀμαξόπουλος, ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Ν. Φωτιάδης, οἱ ἐκ τῶν Τραπεζίτων Κ. Ἡλιάσκος

καὶ Ἀδελφοὶ Φωτιάδαι, οἱ ἰατροὶ Λιμαράκης, Μελαχροινὸς καὶ Ἀκεστορίδης, ὁ δικηγόρος Δ. Μαλιάδης, ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἑλληνογαλλικοῦ Λυκείου Χρῆστος Χατζηχρήστου, ὁ Ν. Θ. Σουλίδης καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐπιμνημοσύνης τελετῆς ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἀρχιάλου ἀπήγγειλεν ἐν ἄκρᾳ σιγῇ καὶ συγκινήσει τοῦ πολυπληθεστάτου ἐκκλησιάσματος τὸν ἐπόμενον ἐπιμνημόσυνον λόγον. Μετὰ δὲ τὸ πέρασ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας πάντες ἔσπευσαν νὰ συλλυπηθῶσι τὸν ἐνταῦθα Ἀντιπρόσωπον τοῦ Παραγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου Παροσιολογιώτατον ἀρχιμανδρίτην Γερμανὸν Ἀποστολάτον, ὅστις καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἔδειξε τὴν μεγάλην ἀφοσίωσιν, ἣν ἔχει πρὸς τὴν ἱερὰν Ἀδελφότητα, ἥς μέλος ἐπίλεκτον τυγχάνει καὶ ὑπὲρ ἧς ἀόκνως καὶ μετὰ ἀξιαγάστου ζήλου πάντοτε μοχθεῖ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο μνημόσυνον καὶ ἐν τῷ ἱερῷ Μετοχίῳ τοῦ Παραγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου ἐν τῇ νήσῳ Χάλκη, προεξάρχοντος ἐν τῇ ἐπιμνημοσύνῳ τελετῇ τοῦ Μακαριωτάτου πρώην Ἱεροσολύμων Νικοδήμου,

συμμετασχόντος δ' αὐτῆς καὶ τοῦ ἐκ τῶν συνοδικῶν Ἀρχιερέων παρόντος σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Σμύρνης. Ἦδη δὲ πρότερον, ἅμα τῷ ἀλγεινῷ ἀκούσματι τοῦ θανάτου τοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου, ἐτέλεσε μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀοιδίου τῇ 10 Φεβρουαρίου ἢ ἐνταῦθα Ρωσικῇ Πρεσβείᾳ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς ἱερῷ ναῷ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 25 Φεβρουαρίου 1897.

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΤΟΥ ΔΟΞΙΔΙΜΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

ΡΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΡΧΙΑΛΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

«Γίνου πιστός ἄχρι θανάτου, καὶ
δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς»·

(Ἀποκαλ. 2, 10).

Ἐὰν ὑπάρχη τι εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ λοιπὸν εὐσεβῆς καὶ φιλόχριστον ἐκκλησίασμα, ἐὰν ὑπάρχη τι εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον κατ' ἐξοχὴν σεβαστὸν καὶ ὑπερβαλλόντως τίμιον, τοῦτο ἀναμφιβόλως εἶναι ἢ αὐστηρὰ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος. Τὸ καθήκον, ὡς πάντες καλῶς γνωρίζομεν, ἀπαιτεῖ πάντοτε θυσίας, κόπους, ἀγῶνας καὶ ἰδρώτας, καὶ τὰς θυσίας ταύτας, τοὺς κόπους, τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς ἰδρώτας ὀφείλει πᾶς τις προθύμως νὰ ὑποστῇ χάριν

τῆς αὐστηρᾶς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος. Πολλάκις δὲ τοῦτο ἐπιβάλλεται τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὥστε οὗτος κλίνων γόνυ τελείας ὑπακοῆς, δέχεται ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτοῦ μετὰ πάσης γενναιότητος καὶ αὐτὴν τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀγαθῶν, καὶ αὐτὴν ἐνίοτε τὴν στέρησιν τῶν ἀνεκτιμήτων θησαυρῶν τῆς ὑγείας, καὶ αὐτὸν τέλος ἀγογγύστως τὸν θάνατον. Ἡ ἱερὰ καὶ πάνσεπτος ἔννοια τοῦ καθήκοντος, ὅπερ ὁ Θεάνθρωπος Λυτρωτῆς τοῦ κόσμου ὠνόμασε σταυρόν, διὰ δὲ τοῦ μεγάλου ἰδίου παραδείγματος ἐδίδαξε τοὺς πάντας τὴν ἀπτόητον ὑπακοὴν εἰς τὸ καθήκον καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἀτιμωτικοῦ σταυρικοῦ θανάτου, ἢ ἔννοια αὕτη καλῶς ἐφαρμοζομένη εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον ἐξυφοῖ αὐτὸν καὶ συνάπτει τὰ ἐπίγεια μετὰ τῶν οὐρανίων, τὰ φθαρτὰ μετὰ τῶν ἀφθάρτων, τὰ πρόσκαιρα μετὰ τῶν αἰωνίων. Ὁ ἐπὶ γῆς βίος τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν τῷ συνόλῳ λαμβανόμενος καὶ ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους ἐξεταζόμενος, ἔχει πολλά τὰ ἀσθενῆ, τὰ εὐτελῆ καὶ τὰ χαμαιζηλα. Καὶ εἰς αὐτοὺς δὲ τοὺς δοκιμωτάτους καὶ διαπρεπεστάτους τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς αὐτούς, οἵτινες ἀνομολογουμένως δικαιοῦνται νὰ τύχωσιν ἐξαιρέτων τιμῶν, οὐκ ὀλίγον ὑπάρχει ἐν τῷ βίῳ τὸ ἀσθενές, τὸ ταπεινὸν καὶ τὸ χαμαιζηλον· καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἢ ἀσθένεια ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐπόψεις εἶναι ἐν τῶν οὐσιωδεστάτων γνωρισμάτων καὶ στοι-

χείων τοῦ ἐπὶ γῆς ἀνθρωπίνου βίου. Καὶ ὅμως ἡ ἀσθένεια αὕτη ποσάκις τέλεον σχεδὸν ἐξαφανίζεται, ποσάκις μάλιστα ἀπροσδοκῆτως μεταβάλλεται εἰς θαυμασίαν καὶ ὑπεράνθρωπον δύναμιν, εἰς δύναμιν ἀκατάβλητον καὶ ἀκαταμάχητον, καὶ οὕτως ἐξαγνίζεται καὶ ἐξαγιαάζεται ὁ ἀσθενής ἄλλως καὶ ἀτελής τοῦ ἀνθρώπου βίος. Τοῦτο δὲ δι' οὐδενὸς ἄλλου κατορθοῦται, εἰ μὴ διὰ τῆς αὐστηρᾶς καὶ ἀπαρεγκλίτου ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, ἣτις ἀναποσπᾶστος μεθ' ἑαυτῆς συνδεομένην ἔχει τὴν ἀγίαν ὄντως καὶ ἀνδρείαν ὑπομονήν. «Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς».

Τοῦ ἱεροῦ καθήκοντος θαυμασταὶ καὶ πιστοὶ ἐκτελεσταὶ παρίστανται πάντες ὅσοι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπωσδῆποτε διέπρεψαν καὶ διεφημίσθησαν· ἢ δὲ ἀνθρωπότης ἐπιθυμοῦσα, ἵνα αἰείποτε βαίνη γενναίως ἐπὶ τὰ πρόσω, πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ ἐπιδιώκη καὶ ἐπιζητῆ τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Καὶ ὅσάκις δὲ στρέφει τὸ ὄμμα πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ ζητεῖ νὰ ἀντλήσῃ ἐξ αὐτοῦ θάρρος καὶ ἰσχύν εἰς τοὺς δυσχερεῖς τοῦ βίου μόχθους καὶ ἀγῶνας, πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ ἀναζητῆ ἐν αὐτῷ τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Ὅσοι πρὸ ἡμῶν ἀπὸ τοσούτων αἰώνων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εὐδοκίμως ἔδρασαν, καὶ διὰ τοῦ μεγάλου καὶ μακραίου πανοράματος τῆς ἀν-

θρωπίνης ζωῆς διῆλθον, κυρίαν δύναμιν καὶ ἰκμάδα τοῦ βίου εἶχον τὴν αὐστηράν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Καὶ ὁ ἀοίδιμος δὲ Πρωθιεράρχης τῆς ἀγίας Σιών, τῆς σεπτῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ οὗ πρὸ ὀλίγου τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐτελέσαμεν, τοῦτο προέθετο βάσιν καὶ πυρῆνα τοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦ καθήκοντος κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν διέπρεψεν. Ἡμεῖς δὲ εἰλικρινῶς τιμῶντες τὴν ἀίδιον αὐτοῦ μνήμην καὶ ἐπιθυμοῦντες, ἵνα ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀποιχομένου ἀσφαλές τι καὶ παραμόνιμον διδαχθῶμεν δίδαγμα, ἅς στρέψωμεν ἐπ' ὀλίγον τὴν προσοχὴν εἰς τὸ καθήκον, καὶ ἅς ἴδωμεν πῶς τοῦτο ἐζωογόνη καὶ ἐθέρμαινε καὶ ἐν ἀσθενείαις ἔτι ἐνεδυνάμου τὸν ἀοίδιμον Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων Γεράσιμον. «Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς».

Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὅσοι ἔζησαν ἢ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς μὴδ' αὐτῶν τῶν ἐλαχίστων ἐξαιρουμένων, ἐκτὸς τῶν ἀνιάτως βεβλαμμένων τὴν διανοίαν καὶ τὴν καρδίαν, ἐδυνήθη νὰ μὴ πληρώσῃ τὸν ἱερὸν φόρον τοῦ καθήκοντος. Πάντες ἀνεξαιρέτως ὀφείλουσι καὶ θὰ ὀφείλωσι τὸν φόρον τοῦτον. Ὅπουδῆποτε δὲ καὶ ἂν εὐρίσκηταί τις, εἴτε εἰς τὰ κοινότερα καὶ χθαμαλά ἐδάφη τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, εἴτε εἰς τὰ ὕψη τῆς δόξης καὶ τῶν μεγαλείων, ὀφείλει νὰ ἐκπληροῖ πιστῶς τὸ ἐπιβαλλόμενον εἰς

αὐτὸν καθήκον, ἐὰν θέλῃ νὰ λογίζηται γνήσιον καὶ πιστὸν καὶ τίμιον μέλος τῆς ἀνθρωπότητος. Ὅσον δὲ πλειότερον ἀνυψοῦται τις, ἐπὶ τοσοῦτο μᾶλλον ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὸν ἢ αὐστηρὰ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος· διότι τὰ μεγαλίστερα ὕψη τῶν ἀξιωματῶν ἀπαιτοῦσι καὶ μεγαλειτέρας θυσίας πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑψηλοτέρων καθηκόντων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐνίοτε παραγνωρίζουσιν οἱ ἄνθρωποι τὰ ἐπιβαλλόμενα εἰς αὐτοὺς ἀναλόγως τῆς ἀνυψώσεως αὐτῶν μέγαρα καθήκοντα, καὶ ἐνίοτε τιμῶνται ὑπὸ τῶν ἐπιπολαίως κρινόντων ἀνθρώπων, ἢ δικαία ὁμῶς κοινὴ γνώμη οὐδέποτε ἐπιδοκιμάζει τὰς τοιαύτας παραβάσεις καὶ ἄκαμptos ἐκφέρει τὴν ἑαυτῆς ἀδέκαστον κατάκρισιν. Οἴκοθεν δὲ εἶναι ὀφθαλμὸν ὅτι ἢ ἐπιβολὴ πλειοτέρων καὶ ὑψηλοτέρων καθηκόντων συνεπάγεται μεγαλειτέραν ταπείνωσιν ἐκ συναισθήσεως τῆς ἰδίας ἀδυναμίας καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῶν. Ἄρνησις δὲ τοῦ καθήκοντος, εἶναι ἄρνησις τῆς κλήσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἄρνησις τῆς ἰδίας ἀξίας, εἶναι προδοσία τοῦ Ἰούδα. Διότι τοῦτο διέπραξε καὶ ὁ προδότης Ἰούδας· παρέβη τὸ ἑαυτοῦ καθήκον πρὸς τὸν ἴδιον διδάσκαλον. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς πρὸ παντὸς ἄλλου ἐπιζητεῖ παρ' ἡμῶν τὴν αὐστηράν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, καὶ οὕτως ὁ Θεὸς ἀνθρώπος Λυτρωτῆς τοῦ κόσμου, ὁ καταλαμπύνας τὸ ἑαυτοῦ κοσμοσωτήριον ἔργον διὰ τῆς

μέχρι τοῦ σταυρικοῦ θανάτου αὐτοθυσίας χάριν τοῦ καθήκοντος, ἐνθαρρύνων τὸν μέγαν Ἱεράρχην τῆς Ἐκκλησίας τῶν Σμυρναίων, τὸν ἱερομάρτυρα Πολύκαρπον, εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ καθήκοντος, ἀπέτεινεν αὐτῷ τὴν θεῖαν ταύτην ἐπαγγελίαν· «Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς».

Ἄπ' αὐτῶν δὲ τῶν πρώτων στιγμῶν τῆς ἐπιγῆς ἐνεργείας αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως εἰς τὴν κοινωνίαν, ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὸν ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος ἀγῶνα, ὀφείλει γενναίως καὶ προθύμως νὰ ἄρῃ τὸν σταυρὸν τοῦ ἑαυτοῦ καθήκοντος καὶ θαρραλέως νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ πρόσω. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὸ καθῆκον προβάλλεται ὡς μελέτη ἐνδελεχῆς καὶ σπουδῆ, ὡς προπαρασκευὴ καὶ προετοιμασία εἰς τὸ μετὰ ταῦτα ἐπιβληθησόμενον οἰονδήποτε ἔργον. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἄνθρωπος συνάγει εἰς τὰς ἀποθήκας αὐτοῦ πᾶν ὃ τι θὰ χρησιμεύσῃ εἰς αὐτὸν μετὰ ταῦτα, ἀναλογιζόμενος ὅτι ὅσον περισσότερο κοπιᾶζει πρὸς συναγωγὴν, τοσοῦτον εὐχερέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον θὰ ἐκτελέσῃ μετὰ ταῦτα τὸ ἑαυτοῦ ἔργον καὶ καθῆκον. Κατόπιν δὲ ἄρχονται οἱ συνεχεῖς καὶ ἀδιάκοποι ἀγῶνες καὶ ἰδρώτες, οἱ πολυειδῶς ποικίλλοντες ἀναλόγως τῶν διαφορῶν ἐπιμέρους καθηκόντων τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς ἕνα ἕκαστον. Ἡ ὑπομονὴ καὶ καρτερία εἰς τοὺς ἀγῶνας

τούτους ἐπιστέφει τὸ ἔργον τοῦ ἀνθρώπου διὰ τελείας ἐπιτυχίας, ὅπερ ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον ἀπαστράπτει καὶ λάμπει, ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον τιμᾷ καὶ δοξάζει τὸν ἄνθρωπον, ἐφ' ὅσον οὗτος μετὰ μεγαλειτέρας αὐστηρότητος καὶ προθυμίας καὶ μετὰ μεγαλειτέρων θυσιῶν ἐκτελεῖ τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον. Γογγυσμοί, μεμψιμοιρίαι, δειλίας καὶ τὰ τοιαῦτα οὐδαμῶς χωροῦσιν εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Ὁ κόσμος ὅλος δύναται νὰ συνομώσῃ κατὰ τοῦ ἐκτελεστοῦ τοῦ ἑαυτοῦ καθήκοντος, οἱ φίλοι καὶ οἰκεῖοι νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἀσπόνδους καὶ θανασίμους ἐχθρούς, καὶ ὅμως οὗτος ἀκράδαντος καὶ θαρραλέος πρέπει νὰ βαδίζῃ ἐπὶ τὰ πρόσω, καὶ ἐὰν ἔτι προβλέπη ὅτι ἐγγίζει τὸ τέρμα καὶ γαίνει ὁ τάφος. Τὰ προσκόμματα καὶ αἱ ἀντίξοι περιστάσεις φυσικῶς οὐδέποτε ἐλλείπουσιν ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἐὰν ἀκόμη ζητήσωμεν νὰ καταστήσωμεν αὐτὸν ὅσον ἔνεστιν εὐμαρέστερον καὶ ἀναπαυτικώτερον. Διὰ τί λοιπὸν νὰ δειλιᾷ τις ἀπέναντι τῶν τοσοῦτον διδακτικῶν δυσχερειῶν τοῦ βίου ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος; Ὁ ἀληθὴς ἐκπληρωτὴς τοῦ καθήκοντος ὅσον μεγαλείτερα εἶναι τὰ προσκόμματα, ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον ἐνδυναμοῦται καὶ ἐνθαρρύνεται εἰς τὸν ἀγῶνα. Πολλάκις μάλιστα συμβαίνει, ὥστε τὰ τοιαῦτα προσκόμματα νὰ συντελῶσιν εἰς μεγαλειτέραν προαγωγὴν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ ἀπτοήτου ἐκτελεστοῦ τοῦ καθήκον-

τος καθόσον ἐν τούτῳ κυρίως διακρίνεται ἡ φυσική καὶ ἡ ἐπίκτητος ἰκανότης καὶ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τοῦτο πρὸ παντὸς ἄλλου ἔχουσιν ὡς μέτρον τῆς κρίσεως αὐτῶν οἱ ἀδέκαστοι τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων κριταί.

Λαμπρὸν παράδειγμα αὐστηροῦ καὶ ἀκραδάντου ἐκτελεστοῦ τοῦ ἰδίου καθήκοντος εἶναι ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Γεράσιμος. Οὗτος ηὔτύχησεν, ἵνα ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ ἐγκαταλιπὼν τὴν γενέθλιον γῆν, ἐγκαταστῆ εἰς τὰς ἀγίας ἐκείνας χώρας, πρὸς τὰς ὁποίας μετὰ κατανύξεως καὶ εὐλαβείας στρέφουσι τῆς ψυχῆς αὐτῶν τὸ ὄμμα τοσαῦται μυριάδες ἀνθρώπων, ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ μέχρι νότου, καὶ τὰς ὁποίας πᾶς εὐσεβῆς χριστιανὸς μετὰ μεγίστου πόθου εὐχεται νὰ ἐπισκεφθῆ, ἵνα ἀκολουθήσῃ εἰς αὐτάς καὶ ἀσπασθῆ τὰ πανάγια ἴχνη τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων. Ἐκεῖ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἠμέλησεν ὁ ἀοίδιμος τὰ πρὸς παρασκευὴν ἑαυτοῦ ὅτι μάλιστα καλλίστην διὰ τὴν ζηλωτὴν διακονίαν ἐν τῇ ἱερᾷ Ἀδελφότητι τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου, ἧς μέλος πιστὸν ἐγένετο. Ἰδαιτέρην δ' ἔχων κλίσιν εἰς τὰς μαθηματικὰς μελέτας, καὶ ἀναμιμνησκόμενος ἴσως ὅτι καὶ ἄλλο ἔνδοξον μέλος τῆς ἱερᾶς ταύτης Ἀδελφότητος διέπρεψεν εἰς τὰς μαθηματικὰς γνώσεις, μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας ἐνέκυψεν εἰς τὴν ἀ-

κριβῆ κατανόησιν τῶν γνώσεων τούτων. Ταύτας δὲ μετὰ πολλοῦ ζήλου κατόπιν ἐδίδαξε πολλοὺς τῶν τροφίμων τῆς ἱερᾶς ἐκείνης τοῦ Σταυροῦ Σχολῆς, ἐν ἧ καὶ αὐτὸς πρότερον ἐδιδάχθη. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πατριαρχικὸς τῶν Ἱεροσολύμων Θρόνος εἶγεν ἀνάγκην μεγαλειτέρας καὶ εὐρυτέρας παρ' αὐτοῦ διακονίας, προθύμως ἀνέλαβε πᾶσαν ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπηρεσίαν, πανταχοῦ δοκιμώτατος ἀναφανείς καὶ διακριθεὶς ἰδίᾳ διὰ τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος. Ἡ εὐγένεια καὶ τὸ μειλίχιον τῶν τρόπων καὶ τοῦ ἤθους ἦσαν ἀπαραμίλλα καὶ ἀξιάγαστα γνωρίσματα τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ. Καὶ ὅμως οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ἡ εὐγένεια καὶ ἡ μειλιχιότης ἐμείουεν παρ' αὐτῷ τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, εἰς ἣν ἐπεδείκνυεν ἀκρίβειαν ἀναλογουσαν πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τῶν μαθηματικῶν γνώσεων. Ἐπὶ μακρὸν ἡ Βασιλεύουσα αὕτη τῶν πόλεων ἐγνώρισε καὶ ἐξετίμησε τὰς σπανίας ἀρετὰς τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου κληρικοῦ τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου, ἣν εὐδοκιμώτατα ἐνταῦθα ἀντεπροσώπευεν. Εἰς πάντα δὲ τὰ ἐνδιαφέροντα ζητήματα οὐ μόνον τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, πρόθυμον ἑαυτὸν παρεῖχεν εἰς σύμπραξιν καὶ συνεργασίαν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέγα καὶ σοβαρὸν ἐκεῖνο ζήτημα, τὸ ἀπὸ τοσοῦτων ἤδη χρόνων ἄλυτον παραμεῖναν πρὸς μεγίστην ὕλικὴν μὲν κατὰ τὸ φαι-

νόμενον, πράγματι δὲ ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ζημίαν τῶν Ἁγίων Τόπων καὶ ἄλλων εὐαγῶν καθιδρυμάτων τῆς Ἀνατολῆς, ἠγωνίσθη μετὰ πάσης ἀρσιώσεως καὶ τὸ ἐφ' ἑαυτὸν εὐδοκίμως συνέτεινεν εἰς αἰσίαν λύσιν αὐτοῦ. Τὸ Βουκουρέστιον καὶ τὸ Βερολίνον καλῶς ἐγνώρισαν καὶ ἐξετίμησαν τοὺς ὑπὲρ τοῦ ζητήματος τούτου ἀγῶνας τοῦ αἰοιδίμου. Ἐν τούτοις οἱ κόποι καὶ αἱ θυσίαι τοῦ καθήκοντος ὁσημέραι ἠΰξανον σὺν τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ, καὶ ὁσημέραι κατεδείκνυον τὸ ἀξιάγαστον σθένος τοῦ χαρακτήρος αὐτοῦ. Πατριάρχης δὲ Ἀντιοχείας γενόμενος κατέδειξεν ὅποσον συντελεῖ εἰς ἀκμὴν καὶ πρόοδον καὶ εἰς ἀποσόβησιν τῶν παντοίων κινδύνων ἢ αὐστηρὰ καὶ ἄοκνος ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος. Αἱ στερήσεις καὶ οἱ κίνδυνοι καὶ ὅτι δῆποτε ἄλλο ἀντίξρον κατ' οὐδὲν ἐπτόουν αὐτὸν, ἢ δὲ καρτερία καὶ ὑπομονὴ ἐπεβράβευσαν αὐτῷ εὐδοκίμῃσιν ἐκτιμηθεῖσαν καὶ ἐπαινεθεῖσαν παρὰ πάντων. Ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ τῆς Ἀντιοχείας Θρόνου ἐκλήθη κοινῇ ψήφῳ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν καὶ Ἀποστολικὸν τῶν Ἱεροσολύμων Θρόνον, οὗτινος προέστη γενναίως ἀείποτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς αὐστηρᾶς ἐκπληρώσεως τοῦ ἰδίου καθήκοντος μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ πνοῆς. Καὶ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ τούτῳ Θρόνῳ συνήντησε φυσικῶς ὁ αἰοιδίμος παντοίας δυσχερείας καὶ προσ-

κόμματα δυσυπέβλητα· ἀλλ' οὔτε ταῦτα, οὔτε ἢ ἀφ' ἱκανοῦ ἀσθένεια τοῦ σώματος ἀπεμάκρυναν αὐτὸν καὶ κατ' ἐλάχιστον ἀπὸ τῆς αὐστηρᾶς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος. Βλέπων δέ τις τὴν τοιαύτην κατάστασιν δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ἀποθαυμάζη τὸν ἱεροπρεπέστατον τοῦτον Ἱεράρχην, ὅστις καὶ μετὰ θυσίας τῆς ἰδίας ὑγείας καὶ μετὰ κινδύνου τῆς ἰδίας ζωῆς ἐβάδιζε τὴν κοπιώδη ὁδὸν τοῦ ἰδίου καθήκοντος. Καὶ οὗτος ἤκουε, φαίνεται, τὸν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ σταυρωθέντα ἐνθαρρύνοντα αὐτὸν ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ λέγοντα· «Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς».

Ὁ στέφανος οὗτος τῆς ζωῆς, τὸν ὁποῖον ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν ὀνομάζει στέφανον δικαιοσύνης, στέφανον δῆλα δὴ διὰ τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, εἶναι καὶ πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι ὁ μέγιστος καὶ ἔσχατος πόθος παντὸς ἐπὶ γῆς ζῶντος ἀνθρώπου, παντὸς εὐσεβοῦς χριστιανοῦ, παντὸς τέκνου τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ πόθος οὗτος πρέπει νὰ διαφλέγη τὸν ἄνθρωπον καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ ἐπὶ γῆς στάδιον, καὶ λεληθότως νὰ παρορμᾷ αὐτὸν διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος εἰς τὴν μετάβασιν ἀπὸ τῆς προσκαιροῦ ζωῆς εἰς τὴν ἐπίγειον καὶ τὴν οὐράνιον ἀθανασίαν. Εἰς τοῦτον ἀπέβλεπε δικαίως καὶ ὁ αἰοιδίμος Πρωθιεράρχης τῆς Ἁγίας Σιών, οὗτινος τὸ μνημόσυνον συνεχάλεσεν ἡμᾶς ἅπαντας ἐνταῦθα σήμερον, καὶ τοῦτον εὐχό-

μεθα ἅπαντες ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἵνα ἀποδώσῃ αὐτῷ ὁ Κύριος. «Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς».

Μακαρία ψυχὴ τοῦ αἰοδίμου Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Γερασίμου, εἶθε τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ ἀγάλλεσαι ἀγαλλίασιν ἀνεκκλάλητον ἐν γῶρα ζώντων, ἐν σκηναῖς δικαίων! Εἶθε οἱ τοσοῦτοι κόποι καὶ μόχθοι καὶ ἀγῶνές σου, οὓς προθύμως ὑπένεγκας ὑπὲρ τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, νὰ διατηρηθῶσιν ἀκμαῖοι ἐν τῇ μνήμῃ τῶν διαδόχων σου! Εἶθε ἡ ἀθανασία νὰ σὲ παρακολουθήσῃ μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ ζήλου πρὸς μίμησιν καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ προσκαίρῳ ζωῆ!

MEGANO

SISMACCHIO
S.p.A.